

UCHWAŁA NR XXXIII/259/2022
RADY GMINY DĄBROWA BISKUPIA

z dnia 10 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2022-2024

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2021r., poz.1372 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 176 pkt. 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020r. poz.821 z późn. zm.²⁾) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2022-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowa Biskupia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Dąbrowa Biskupia

Wiesława Posadzy

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2021r. poz. 1834.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021r. poz.159,poz.1006, poz.1981, poz. 2270, poz. 2328.

Załącznik do uchwały Nr XXXIII/259/2022

Rady Gminy Dąbrowa Biskupia

z dnia 10 marca 2022 r.

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2022-2024 zwany dalej „Programem” stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę, jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszy i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Dziecko tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną, wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Od kilku lat jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach,

pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 oraz art.179 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2022-2024. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie

pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawa prawna Programu

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 821);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249);
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz.1119);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021r., poz. 2469);
- 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2016-2025.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej

W 2021 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej skorzystało łącznie 146 środowisk, tj. 344 osób w rodzinach. Liczba ludności gminy Dąbrowa Biskupia w 2021 roku wynosiła 4970 osoby w tym 2515 kobiety i 2455 mężczyzn. Osoby korzystające z pomocy GOPS stanowią 6,92 % ludności gminy.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w Dąbrowie Biskupiej w 2018 r.

rodziny	liczba rodzin
wielodzietne	16
niepełne	12

Źródło: dane własne GOPS

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie a także bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą strukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie, większość pracowników dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek oświatowych i kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w Gminie Dąbrowa Biskupia realizowana jest w 4 szkołach podstawowych

Tabela nr 3. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Dąbrowa Biskupia

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym 2020/2021
SP Pieranie	116
SP Ośniszczewko	91
SP Parchanie	124
SP Dąbrowa Biskupia	297
łącznie:	628

źródło: Samorządowa Administracja Placówek Oświatowych w Dąbrowie Biskupiej

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” W roku 2021 programem objęto 244 osób , w tym 91 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej z 88 rodzin. Koszty programu w roku 2021 wyniosły -**139 816,40 zł**.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona. Sąd w formie zabezpieczenie obejmuje te rodziny nadzorem kuratora, a w ostateczności umieszcza dzieci w pieczy zastępczej. W roku 2021 nadzorem kuratora sądowego objęte były 4 rodziny. Jednocześnie współpracują one z asystentem rodziny w

celu wzmocnienia ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i wyeliminowania przyczyn, które spowodowały ograniczenie władzy rodzicielskiej.

W roku 2021 4- ro dzieci z trzech rodzin przebywało w pieczy zastępczej. Dwie z rodzin biologicznych objętych było wsparciem asystenta rodziny w celu podejmowania działań zmierzających do powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Niestety w przypadku obu rodzin współpraca została zakończona z uwagi na brak efektów realizacji założeń opracowanego planu powrotu dzieci oraz brak współpracy z asystentem. Trzecia rodzina zastępcza została rozwiązana, a dziecko oczekuje na podjęcie decyzji Sądu w sprawie powrotu dziecka do biologicznego ojca.

W roku 2021 Gmina Dąbrowa Biskupia pokrywała częściową odpłatność za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. Łączny koszt regulowany przez naszą gminę w 2021 r. wyniósł 26.574,55 zł

— Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze	24.314,36 zł
— Rodziny zastępcze spokrewnione	2.260,19 zł

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych często połączona z wieloma innymi problemami wymagającymi wyeliminowania lub poprawy aktualnej sytuacji. Z analizy sprawozdań tut. Ośrodka oraz uzyskanych informacji od pracowników socjalnych wynika, że w roku 2021 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z powodu bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwiększa się.

Tabela nr 4. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2019 rok			2020rok			2021 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
8	30	17	8	27	15	8	37	25

Źródło: dane własne GOPS

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców, a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny - są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Znacznie ograniczona jest możliwość wyrażania swoich uczuć, emocji, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

- 1) jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu
- 2) występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,

- 3) jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- 4) jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc fizyczną
- 5) występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi, a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” poszukują swojego miejsca, akceptacji często w grupie rówieśniczej, która nie zawsze jest nastawiona na dobro jednostki.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

W roku 2021 pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej uczestniczyli łącznie w 35 szkoleniach.

Pracownicy wykorzystują możliwość skorzystania ze szkoleń bezpłatnych. Dzięki takim działaniom cały czas starają się podnosić swoje kwalifikacje i umiejętności.

Tabela nr 5. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej

Powody przyznania pomocy	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	L. rodzin	L. os. w rodzinach	L. rodzin	L. os. w rodzinach	L. rodzin	L. os. w rodzinach
RAZEM	155	445	147	403	146	344
Alkoholizm	6	13	8	13	6	12
Bezdomność	1	1	2	5	1	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	4	14	6	18	14	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych- wielodzietność	3	16	4	20	6	27
Bezradność w sprawach	7	33	8	39	8	38

opiekunco – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego						
Bezrobocie	69	223	65	206	47	131
Długotrwała lub ciężka choroba	94	240	94	237	109	238
Niepełnosprawność	66	155	57	124	63	140
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	42	7	44	4	28
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	3	13
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	1	1
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	0	0	2	2
Ubóstwo	68	185	62	158	61	133
Wielodzietność	15	97	13	80	11	72
Zdarzenie losowe	0	0	4	19	5	11

Źródło: dane własne GOPS

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde dziecko bez względu na dochód. Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej.

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia przeżywające trudności w sferze opiekunco-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwój owych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPs, PCPR, Policja, Sąd, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psycholog, psychiatra, mediator rodziny) - dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej • Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zatrudniony asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej. • Edukacja rodziców • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę 	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza

<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym	<p>miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu
--	---

Cel Programu

Cel główny: Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe:

1. stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin,
2. pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
3. tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
4. współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
5. wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
6. wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
7. podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
8. przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
9. podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
10. podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Podmioty realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/ rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzających potrzebę ubiegania się o pomoc	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	środki własne; Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej	Liczba i rodzaj działań Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne; Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej	Liczba i rodzaj działań Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne; Środki zewnętrzne

pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie				
Motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne; Środki zewnętrzne
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	Środki własne; Środki zewnętrzne
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.	środki własne; Środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie	Liczba i formy przekazów	Środki własne; Środki

poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy		Biskupiej Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Inowrocławiu	informujących o miejscach pomocy	zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Szkoly Biblioteka Publiczna Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej Świetlice wiejskie Organizacje pozarządowe Parafie Kościelne z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Środki własne; Środki zewnętrzne
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom i dzieciom	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Samorządowa Administracja Placówek Oświatowych Szkoly	Liczba i formy udzielonej pomocy Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach. Liczba przyznawanych stypendiów socjalnych i szkolnych	Środki własne; Środki zewnętrzne
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Szkoly	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Środki własne; Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na	Środki własne; Środki zewnętrzne

wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodkom preadopcyjnym			pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej	Liczba rodzin przeżywających trudności	Środki własne; Środki zewnętrzne
Kierowanie na leczenie osób uzależnionych	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne; Środki zewnętrzne
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Samorządowa Administracja Placówek Oświatowych	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne; Środki zewnętrzne
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Inowrocławiu	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	Środki własne; Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	2022 - 2024	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne; Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej	Liczba podejmowanych interwencji	Środki własne; Środki zewnętrzne

pomocą		Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Inowrocławiu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówki Opieki Zdrowotnej GKRPA w Dąbrowie Biskupiej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	kryzysowych Ilość godzin dokonanego nieodpłatnie poradnictwa specjalistycznego Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	
--------	--	--	--	--

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Dąbrowie Biskupiej;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Biskupiej;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia;

5. Placówek Służby Zdrowia;
6. Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu;
7. Kuratorów Sądowych;
8. Sądów - Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
9. Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Inowrocławiu;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzime w Inowrocławiu;
11. Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu;
12. Parafii z terenu gminy Dąbrowa Biskupia

Źródła Finansowania Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Dąbrowa Biskupia, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie biskupiej zgodnie z art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku składać będzie Radzie Gminy Dąbrowa Biskupia sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Ewaluacja działań prowadzona będzie corocznie poprzez gromadzenie danych dotyczących wszystkich działań zaplanowanych w Programie.

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji będą:

- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, z podziałem na powody korzystania;
- Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny;
- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- Liczba rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo;
- Kwota wydatkowana na utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej

Uzasadnienie
do uchwały Nr XXXIII/259/2022
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 10 marca 2022r.

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt. 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Program służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.